

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Drs C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groenheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marnixstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Hallmann, Utrecht; Dr J. Thijss, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielens, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 38000

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland en Ned.-Indië f9.— per jaar.

Advertentiën: 35 cent per regel.

INHOUD: Het jaar 1924. I. Ons blad in 1924. — Uit de Schrift: Als hij dan nog een zoon had... (Mark. 12:6). — Kerkelijk Leven: Korte liturgie? Een te stonds uitpraak. — Geestelijke Adviezen: Zondige handelspraktijken. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Ontwerp-Stemmenprogramma V. Van zich afgesproken. Kramloosze dagen. Democratisch. Autokratisch. Kerstreeks. De twee kwesties. — Pop. Wetensch. Schetsen: Een zeventiende eeuwse Gideon IV. — Muzikale Kromme XI. — Literatuur en Kunst: Het Chr. Congres voor Jongeren I. — Zending en Evangelisatie: Dubbele Zending — Pensioenhoud. — Vrijenbus. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HET JAAR 1924.

I.

Hoeveel aangenamer is het thans het jaaroverzicht te schrijven dan in vorige jaren.

Toen grinde het eene oudejaar u al even nijdig toe als het andere.

Gij kondt bijna niet onderscheiden wie van die na-oorlogsche jaren het in somberheid won.

En indien men geweld had, had men de kwalifikaties, die men op den eenen jaarkring toepaste, kunnen bewaren voor den volgenden. Men had er clichés van kunnen laten maken, die telkens weer dienst konden doen.

Men hoopte altijd maar den vredes-engel te zien.

Maar uit de nevelen kwam niet anders te voorschijn dan een vredes-draak.

En die draak schepte er genoeg in steeds weer zijn snijdende tanden te toonen. Een of ander levend wezen met zijn drieteenige, sterkgenagelde pooten te omgrijpen, te kraken, dood te knijpen.

Zoo werd jaar na jaar door hem omgebracht en op den oudejaarsavond bleef het leeggezogen liggen.

En bij den twaalfden klokslag likte het vredesmonster zijn baard, die nog droop van bloed.

Een schrikbaanjagend beeld, wanneer ge het eenmaal zaagt.

Maar waar het ieder jaar opnieuw opdook, werd het toch eenontig.

Er kwam in den toestand maar geen verandering.

De staatkundige en oeconomische toestanden waren en bleven verward.

En dat iedereen keer weer te moeten melken, had iets verdrietigs.

De laatste maal schreven we: „Ge kunt den toestand van Europa terugvinden in onzen post-chèque- en girodienst. Of die dienst wel ooit weer fungeren zal, weten zelfs deskundigen niet. Zij staan voor het dilemma: likwidatie of rekonstruktie. Dat zijn ook de twee mogelijkheden voor Europa: likwidatie of rekonstruktie. Wij gelooven het liefst het laatste. Maar we houden toch ernstig rekening met het eerste”.

Maar thans is er opklaring.

Thans wijzen de voortekenen uit, dat het gevaar van likwidatie over drijft en dat het de richting van rekonstruktie uitgaat.

Men moet wel volslagen pessimist zijn, om dat niet toe te geven.

De verstandhouding tusschen de voormalige oorlogvoerende mogendheden is nog niet genormaliseerd, maar toch aanmerkelijk gebeterd.

Er moge van bepaalde welvaart nog niet gesproken kunnen worden, de al maar voortdurende achteruitgang schijnt toch gestuit.

Men voelt bodem in het moeras, waarin men wegzonk.

En wel een bodem, die oploopt.

Zoo mag men zich vleien, dat men eerlang weer den kant zal bereiken.

Om de beelddraak van daareven nog een oogenblik voort te zetten: in 1924 hoorde men den wieslag van den heuschen vredes-engel.

De vredesdraak stoot nog vervaarlijke geluiden uit, maar die kunnen getransponeerd in een blazen van den aftocht.

De vredesengel nadert niet snel en de vredesdraak kiest geen heel in de vlucht.

Zoo haastig verloopt het niet.

Er is geen plotselinge verschokking.

Maar een langzame verschuiving. Gelukkig echter, dat er tenminste beweging kan gekonstateerd.

Totnogtoe zat het ijs vast. Doch nu begint het te kruien.

Heele ijsheuvelen worden weggestuwd naar de onmetelijke zee.

De lange winter van oorlog zonder meer en van vredesoorlog neemt afscheid.

Of laat ons ook nu de voorzichtigheid in acht nemen en schrijven: schijnt afscheid te nemen.

Ziet, dat is de onvergetelijke betekenis van 1924.

Hoe zullen wij daarop reageren?

Wij kunnen, terwijl wij achter ons zien, het apostolische woord niet kwijtraken: En de barmhartigheid roemt tegen het oordeel. (Jakobus 2:13).

Waarvoor toch werd die kentering veroorzaakt? Is er ergens een sterke man, een Napoleon in den superlatief opgetreden?

Men zag juist het tegendeel gebeuren.

Herriot in Frankrijk moet het in kracht tegen zijn voorgangers Clemenceau en Poincaré afleggen.

Macedonld, tijdens wiens ministerie de verandering intrad, bleek geen imponeerende figuur.

Mussolini, de eenige in Europa, die men voor een „krachtpatser” versleet, maakte bewegingen als van het ranke riet.

Cooldige loopt gaarne een beetje achter de feiten aan en laat eer raden naar zijn wil, dan dat hij dien zoekt op te leggen.

Dawes, het hoofd van een staf van meester-rekenaars en gladdie inzichtigen, zou met zijn plan niets hebben uitgericht, indien er in Europa geen gewilligheid had bestaan het te aanvaarden.

En hoe had die gewilligheid de vroegere onwilligheid jegens dergelijke pogingen kunnen verdringen?

Zeker, men was in alle landen de vierkante-vast-politiek moede.

Maar men was ook te moe voor een sterk verzet.

Euthoesiaste vredesbewegingen nam men in geen enkel land waar.

Ook in Duitschland niet. Trouwens ook daar trad geen kanselier op met diktator-allures.

Het was al zwakte, wat men rondom schouwde.

Zwak de personen. Zwak de stroomingen.

Zou de geloovige niet bij zichzelf overleggen: is dit niet de vinger Gods?

Bewijst Hij in onzen tijd niet de waarheid van Zijn Woord: „Een koning wordt niet behouden door een groot heir; een held wordt niet gered door groote kracht; het paard feilt ter overwinning en bevrijdt niet door zijn groote sterkte”. (Psalm 33:16, 17).

Het geloof ziet duidelijk, hoe God in het volkerenleven aan het werk is.

Naar psychologische, naar middellijke verklaringen mag zeer stellig gezocht.

Maar er blijft een onverklaarbare rest.

Men stuit op het irrationeële of liever op het suprationeële (wat boven de rede uitgaat).

En de geloovige slaat het oog naar den Onbegrijpelijke in Zijn heilgdom.

Hij heeft ons werelddeel en daarin de gansche wereld jarenlang met Zijn oordeelen bezocht.

Maar nu gaf Hij aanvankelijk verandering.

Moet dan niet gedankt: En de barmhartigheid roemt tegen het oordeel?

Er waren tijdens de oorlogsjaren boetepredikers, of ruimer: boetefiguren, die als hun meening deden hooren: wanneer Europa, wanneer de menschheid zich niet vernedert onder de krachtige hand van den Souverein, zullen de oordeelen niet ophouden. Zij zullen steeds in zwaarte en vreeselijkheid toenemen.

Is hun profetie uitgekomen?

Is de hedendaagsche verlichting van het oordeel

daaraan te danken, dat de menschheid van thans meer dan die van vóór den oorlog erkent: de Heere is God?

Is er misschien iets van een Ninevitische bekeering merkbaar?

In het minst niet.

De oordeelen hebben den mensch in het algemeen niet naar Christus' uitgedreven.

Veeleer werd hij verbitterd onder de slagen. Of ook: hij bleef er luchtig tegen in.

Van een massale uitwendige bekeering zelfs valt geen schijn of schaduw te bekennen.

En toch schijnt God de roede weg te werpen. De profeten hebben — schoon te goeder trouw — valsch geprofeteerd, zonder daarom nog valsche profeten te zijn.

Zij hielden niet genoeg rekening met Gods ondoorgrondelijke barmhartigheid.

Dat Hij over de onveranderde, ja meer en meer verharde menschheid, zijn rechterhand verandert, toont, dat Hij Zijn daden niet laat besturen door den mensch.

Dat al Zijn doen, ook in het volkerenleven, voortkomt uit Zijn welbehagen.

Het was Zijn welbehagen niet om de menschheid met Zijn oordeelen te bezoeken, totdat zij er bij onderging.

Het welbehagen Gods kunnen wij niet vóór- of narekenen.

Alleen dit weten wij — en men schrijve het in zijn levensboek onder het jaar 1924 —: En de barmhartigheid roemt tegen het oordeel.

HEPP.

ONS BLAD IN 1924.

Wij willen niet tot het laatste artikel van „Het jaar 1924” wachten om de lotgevallen van ons blad in 1924 met een paar woorden in herinnering te brengen.

In de redactie kwam verandering. Eenige uitnemende redakteuren verlieten ons. Anders, eveneens uitnemende redakteuren, namen hun plaatsen in.

Het register, dat tegelijk met dit nummer of in ieder geval binnenkort verzonden wordt, doet zien, welk een verscheidenheid van onderwerpen er in het laatste kwartaal van 1923 en in de eerste drie van 1924 werden verhandeld.

In het afgelopen jaar werden van niet minder dan 26 schrijvers artikelen opgenomen. Hierin ligt zeker een waarborg voor veelzijdigheid. En voor de toekomst wordt naar nog rijkere veelzijdigheid gestreefd.

Het karakter van ons blad kan worden uitgedrukt in de woorden: principiëel, reformatoisch, aktueel, kultureel, oriënteerd, populair. Inhoever ons blad in 1924 aan dit doel heeft beantwoord, zij aan het oordeel der lezers overgelaten. Wel kan verzekerd, dat de redaktie nog meer dan te voren dit doel zal zoeken te naderen.

Principiëel — geen schipperen met beginselen.

Reformatoisch — geen vrede nemen met misstanden, maar die blootleggen en middelen ter verbetering aanwijzen en positief: de lijnen der Gereformeerde Reformatie doortrekken overeenkomstig het licht, dat God ons, kinderen van die Reformatie in dezen tijd, geeft.

Aktueel — geen vertoogen, die voor het verleden goed waren, maar belichten de vraagstukken, die zich thans, sterker, die zich van week tot week opdoen.

Kultureel — het speurlicht werpend over alle levensterrein, daarvoor uit Gods Woord de beginselen aan te geven en aan te wijzen, hoe deze dienen te worden toegepast.

Oriënteerd — op de hoogte houdend van alle merkwaardige verschijnselen binnen, maar ook buiten onzen kring.

Populair — zóó, dat de eenvoudigen het kunnen verstaan, al zijn er enkele rubrieken, die speciaal voor meer ontwikkelden zijn bestemd.

Meer dan eens moesten in 1924 artikelen blijven overstaan, ja soms geheele rubrieken uitvallen.

In zulke tijden doet de behoefte aan uitbreiding zich sterk gevoelen.

Deze kan ook verkregen worden, zoo het abonnementental zich niet maar geleidelijk, doch met flinke sprongen uitbreidt.

En zijn we er diep van overtuigd, dat we in 1924 zeer ver van het volmaakte zijn gebleven, stellen wij op den Oudejaarsavond het zondige ook in onzen persarbeid ons schiel en schiel voor oogen, hiervan zijn we zeker, dat pleitbeden als van Nehemia: „Gedenk mijner, mijn God! ten goede, alles wat ik aan Uw volk gedaan heb”, niet onverhoord blijven.

1925 legt een nieuwe taak op ons.

Bij het aanvaarden van die taak treden we onze lezers tegemoet met christelijken heilgroet.

Zijt Gode en Zijn genade bevolen.

Eindredakteur.

UIT DE SCHRIFT.

Als hij dan nog één zoon had

Als hij dan nog één zoon had, die hem lief was, zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijn zoon ontzien.
Markus 12:6.

De jaarlijkse herdenking van Jezus' geboorte in den Kersttijd is nu weer voorbij.

Het groote evangelie van den Kerstnacht is tot ons gekomen langs verschillende weg en in onderscheidene vormen.

Het kwam in den adventstijd tot ons door de goddelijke voorzegging der oudtestamentische profeten. Het kwam in den feesttijd zelf in de oude, altijd nieuwe feitenbeschrijving der evangeliën. Misschien sprak het ook tot ons in de apostolische verkondiging der zendbrieven.

Hier is nu datzelfde groote evangelie van Jezus' komst in de wereld, gelijk we het hooren uit den mond van onzen Heiland zelf.

Hier in Zijn eigen evangelieverkondiging, gelijk Hij die tot ons komen doet in de aanschouwelijke taal der gelijkenis van den wijngaard en de landlieden.

Men kende het beroemde wijngaardlied van Jesaja.

Men zong mee den nationalen zang, ons in den tachtigsten psalm bewaard.

Gemakkelijk kon men den symbolischen zin dezer gelijkenis doorschouwen. Als hij intuïtie voelde men, waar deze gelijkenis heen wilde.

Zoo stond het dus naar Jezus' woord: Als hij dan nog één zoon had Zij zullen immers mijn zoon ontzien!

* * *

Het geduld van den landheer moet wel bijkans onbegrensd zijn geweest. Knecht op knecht wordt gezonden. De ééne knecht wordt geslagen, de tweede verwond en gesteenigd, de derde zelfs gedood. En dan nog vele anderen, van wie sommigen worden gedood, sommigen mishandeld.

De Joden, die deze gelijkenis hebben aangehoord, moeten wel hebben gevoeld, dat hierin de Heiland de sfeer der dagelijkse werkelijkheid heeft verlaten.

Want zóó doet men niet!

Dat verdraagt niemand!

Daar maakt men toch spoediger een eind aan! Wie zou dat kunnen dulden!

Waarom heeft die landheer dat hardnekkige, weerbarstige volk, welks verzet toeneemt in heftigheid, niet reeds lang, heel lang uit den wijngaard weggestooten?

Ze hebben het al zoo lang verdiend, dat de wijngaard hun wordt ontnomen!

En om nu goed te doen doorvoelen, hoe bovemenschelijk de langmoedigheid is, van welke de Heiland in deze beelddpraak de gelijkenis teekent, komt nu de hoogste langmoedigheid, het summum van langmoedigheid: Als hij dan nog één zoon had, die hem lief was, zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijn zoon ontzien!

Een mensch doet dat niet. God doet het!

* * *

Het evangelie van den Kerstnacht is zulk een bij evangelie, het engelenevangelie, waarbij behoort de blige hemelshymne: Eere zij God en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!

Het evangelie van den Kerstnacht is toch tegelijk in den vorm, waarin de Heiland zelf het heeft uitgesproken, een evangelie van ontzaglijken ernst.

We meenen toch niet, dat het Woord Gods in deze gelijkenis is verklonken, uitgeklonken, toen de deputatie uit den Joodschen raad de gelijkenis voor het eerst had aangehoord. Ach, de menschen, die alleen hooren met historische ooren! Het levende Woord Gods is er nog in en spreekt er nog in. Ook nu en tot ons.

Hier is veroordeeld de felle zonde, welke we in onze veruitwendiging te zelden als zonde brandmerken. Oeh ja, we mogen, arbeidende in den wijngaard, wel van den wijngaard leven. Dat mochten de landlieden van de gelijkenis ook.

Maar indien we van Gods kerk en koninkrijk

pogen te maken een eigen zaakje, een mensche-lijke affaire, een complex partijbelangen?

Indien we, arbeidende in den dienst van God, stiltejes werken voor onszelf en glorie gaderen voor onszelf en egocentrisch het leven van Gods volk om onze eigen geliefkoosde personen pogen te doen cirkelen?

Dan blijft er geen vrucht over voor God!

En als Hij er dan toch om vraagt, er toch om zendt, dan loopen juist harde werkers, ijverige arbeiders, maar die meenen, dat de wijngaard hun wijngaard is, gevaar de profeten weg te zenden, die den rustigen arbeid komen storen!

Die zijn maar lastig!

En als komt de Zoon? Wat dan?

* * *

En in ons persoonlijk leven?

Want ook daar is de wijngaard! In al de zegeningen van Gods genadeverbond, waarmee we wellicht van jongsaf zijn omringd! Wordt de geestelijke vrucht ervan den Heere gebracht in de toewijding van ons hart aan Hem? Wordt Zijn naam om onzentwille geëerd en geprezen? Zijn onze gedachten, onze woorden, onze werken daarop gericht?

Er kwam een knecht. En nog één. En nog één. Velen.

Misschien in een godvreezenden vader, in een biddende moeder, in een woord, op de schoolbanken opgevangen, zóó in de ziel gezonken, dat we het niet kwijtraken konden, een woord, waarin God kwam vragen om de vrucht!

En hoe vaak is door het gebrekkige orgaan der kerk, in de catechisatiekamer, onder den dienst des Woords, bij het huisbezoek de vraag van den levenden God u in de ziel gesproken: „Mijn zoon, Mijn dochter, geef Mij uw hart!”

Misschien hebben we de dienaren van den grooten wijngaardeigenaar niet barsch bejegend. Een vriendelijke weigering is óók een weigering. Een voortgezette, volgehouden weigering, hoe vriendelijk ook vermond, is het geraffineerde verzet, even heftig als van de landlieden, die de dienaren slaan en wonden en dooden, even heftig als van Israël en Jeruzalem, dat de profeten doodt en steenigt en dan straks hunne graven bouwt!

* * *

Dan komt eindelijk de Zoon!

Want Hij komt in het leven van ieder, wien de wijngaard van Gods zegeningen is toevertrouwd. Hij komt in uw leven! De Zoon!

Hij komt in het verbond, met welks onwaardeerbare voorrechten we zijn begiftigd.

Hij komt in het evangelie, waarvan Hij zelf en Hij alleen de heilige inhoud is.

Hij komt in de leidingen van uw leven. En misschien plotseling staat Hij voor u in den naam Zijns Vaders!

En nu moet ge wat met Hem doen!

Zijn zending in uw leven eerbiedigen, Hem ontzien, Hem erkennen voor wie Hij is in hartelijke zelfovergaaft. Of u van Hem afmaken, u aan Hem ergeren, Hem van u wegstooten, Hem uit uw leven uitwerpen!

Een derde is er niet. Gelooven aan Christus is zelfmisleiding, wanneer het niet tegelijk is persoonlijk gelooven in Christus!

En nu is Gods langmoedigheid nog dóórgestaan! Kerstfeest is gevierd.

Het oude evangelie kwam als de altijd nieuwe boodschap Gods.

Het kwam als de boodschap van de groote blijdschap, waarvan de hemel zingt de wonderlijke hemelshymne.

Ja maar . . . het kwam óók, en zóó moest het óók komen, als de boodschap van den grooten ernst: Als hij dan nog één zoon had, zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijn zoon ontzien!

* * *

Groet niet in de toenemende veruitwendiging van ons drukke Christelijke leven, óók onder de ijverige arbeiders, de harde werkers, het ontzettende gevaar, dat de Schrift noemt: den Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken?

En waarschuwt voor dat gevaar niet het leven, de Woord Gods, gelijk het in de evangelieverkondiging van den Heiland zelf, nog nu tot ons spreekt?

G. R. K.

KERKELIJK LEVEN.

— Korte liturgie?

De bladen meldten, dat het Christelijk Congres voor Jongeren, te Amsterdam gehouden, geopend werd met een korte liturgie.

Nu is het van genoegzame bekendheid, dat volgens het spraakgebruik liturgie altoos een kerke-lijk karakter draagt.

Dat dus het woord „liturgie” in het verslag van deze vergadering misplaatst is, zal ieder gevoelen.

Wij denken er niet aan den leiders dezer vergadering hiervan een grief te maken.

Het lag natuurlijk ver van hun bedoeling om kerkje te spelen.

De fout zoeken we dan ook alleen bij den verslaggever.

Toch loont het de moeite dit vooje even te vangen.

Want men mocht eens een verkeerden indruk van dit congres ontvangen!

Of een sanguinische natuur mocht aan dit verslag eens een gronde ontleenen, om in niet-kerke-lijke vergaderingen kerkelijke gebruiken in te voeren, om dan voorts de kerk voor vrijwel overbodig te verklaren.

Zoo iets zit wel in de lucht.

— Een te stoute uitspraak.

Met bijzondere instemming hebben we de rede van minister De Visser op bovengenoemd kongres gelezen.

Ze was wel geschikt, om in het jonge hart geestdrift te wekken.

In het volgende nummer hopen we een passage, die we van harte onderschrijven, als blijk van sympathie en tevens als bevestiging van wat onzerzijds indertijd beweerd werd, onder de aandacht onzer lezers te brengen.

Daarvoor is echter meer ruimte noodig, dan waarover we nu te beschikken hebben.

Mogen we daarom voorop laten gaan een opmerking, die niet zooveel plaats vergt?

Tot onzen spijt geldt dit een passage, waarmee we ons niet kunnen vereenigen en waartegen, naar ik meen, eenige waarschuwing niet mag uitblijven.

Bijna aan het eind van zijn rede sprak minister De Visser als volgt:

Het is dan ook begrijpelijk dat diepere geesten, in slede van aan het voortbestaan van het Christendom te wanhopen, een nieuwe dageraad voor den Christus in de harten der menschen zien aanbreken. Het compas der zielen, dat in de stormen van het leven zijn vaste richting naar het noorden, naar Boven heeft verloren en ontstelt heen en weder trilt, zal ten slotte daar weer zijn rustplaats zoeken en vinden. Hilly sprak het in deze woorden uit: „De grootsche figuur van den troostrijken en helpenden Christus verschijnt weder aan den horizon, nadat alle andere mensche-lijke helpers en grootheden te kort zijn ge- schoten. Een geestelijke „wederkomst” van Christus is nabij, alles is er op aangelegd, de volken worden er met den dag rijper voor. Men kan zonder veel moeite voorspellen dat na een weinig verkwikkende periode van spiritueel bijgeloof, die het natuurwetenschappelijk ogelooft onmiddellijk op den voet volgt, een verstandig gezond, historisch goed gefundeerd, vast-geloovig en man- nelijk Christendom de overheerschende godsdienst van de ware beschaafde menschen der 20e eeuw in zijn tweede helft zijn zal.

Niet terugschrikkend voor het beroep op „die- pere geesten”, dat hier wordt gedaan, achten we deze uitspraak veel te stout.

Wat weet men er van of het christendom weer tot opleving zal komen en dat het in de tweede helft der twintigste eeuw de toonaangevende reli- gie zal zijn?

Op het oogenblik valt er nog niet veel van te merken!

Men lette wel!

Ik beweer niet het tegendeel. Ik beweer niet, dat het ongelooft al maar zal toenemen en het christendom zal dwingen zich te verschuilen.

Ik beken ten deze mijn onwetendheid.

En ik geloof, dat alle christenen deze houding moeten aannemen.

Bij de beschouwing van Dr De Visser komt men tot het besluit: Christus vertoef tenminste in de 20ste eeuw nog te komen.

De oordeelsdag wordt zoodoende voor het be- wustzijn verschoven.

Wanneer dit gevoelen veldwon, zou de reactie van adventistische stroomingen niet uitblijven.

Men roept de sekten op.

En daarvoor zou men niet uit den weg moeten gaan, indien men de waarheid aan zijn zijde had. Doch dat is hier niet het geval.

Christus heeft er ons op voorbereid, dat Hij zal komen in een ure, waarin men het niet meent.

Wanneer we acht geven op de teekenen der tijden, dan is de positie, welke wij hebben in te nemen, ons voorgeschreven.

Indien de Antichrist binnenkort zou geopenbaard worden, gevolgd door de wederkomst van Christus, zou dit niet in strijd zijn met de profetie.

Indien God de wederkomst van Christus in een andere eeuw heeft vastgesteld, kunnen we even- min iets tegen Zijn Woord inbrengen.

We hebben gedurig met beide mogelijkheden rekening te houden en daaraan uitdrukking te geven in ons leven.

Het lijkt ons echter bedenkelijk, inzonderheid ook voor Jongeren, slechts één mogelijkheid te onderstellen.

Dit moet leiden tot een eenzijdig Christendom. Meer kunnen we er hier niet van zeggen.

Wie er meer van wil weten, verwijst ik naar mijn boek over „De Antichrist” en naar mijn „op- wekkende rede” over: „Het Raadsel van onzen tijd”, opgenomen in het onder onze jongelingen bekende boekje: „De Nijmeegsche Bondsdag”.
HEPP.

De gev-
zijn voor
moet wel
hem eisch
Niet on-
krijgt. En
daarin lig-
gehoed en
dit geval
een wein-
Vooral
het broe-
geloof
lenen, di-
wel dagel-
zusters de
de gemeen-
plaats in
voorbede.
Maar, h-
meevoelen
hun den
blik mag
maar het
op het re-
onzes Go-
voornien
altsoos als
Zoo echo
we haar
gen en o-
aanstands-
zamen of
dan de vr-
om ons
't is juist
beproeving
zoekingen
voor ooge-
laten weg-
den, om
Wie be-
een brood-
aan den
zijn God
weten, al-
hebben of
houdt.
Bedenke
afkomt, ve-
maar 't z-
En dan
hierin zie-
zwaarder
Dat doe-
len, dat o-
als we ni-
Dat des-
met nadr-
schreef: „
scientie, „
slag dan
M'n a-
lieve broe-
zoo is, in
wijs, om
Maar gij
bij wege
believen,
belijdt in-
geloove
te bedene-
hand zijn,
noch bev-
van uw p-
het ook.
van ontel-
vied affu-
Laat bed-
het veld
bedreiging
Zie dan
het n ge-
hoop, dat
niet toe-
Niet on-
verhoort
word ook
De He-
dere bepr-
Maar g-
vóór sta-
alle ding-
Ge zult e-
Maar doe-
uit doet
zien ligge-
zijn geen-
laten was-
Christus
geen broe-
hij Hem
zich broe-
hoorzaam-
die zal a-